

Dana Hlavatá

Podivná
sestra

MARENČIN PT

**PODIVNÁ
SESTRA**

DANA HLAVATÁ

**PODIVNÁ
SESTRA**

MARENČIN PT

Knižku venujem LUBKE NIČOVEJ.

Lubka, ďakujem za roky podpory, za to, že sme jedna pri druhej stáli v ťažkých okamihoch, za to, že sme sa dokázali smiať, aj keď sme mali dušu posiatu vráskami.

37 poviedok, ktoré mi vyrozprávali tí, ktorí príbehy sami prežili, alebo sa stali v ich rodine, či ich priateľom a známym. Všetky sú písané podľa skutočnosti. S pridaním fantázie tak mohla vzniknúť knižka príbehov s kriminálnym nábojom. Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na knižke, avšak priali si zostať v anonymite.

© Dana Hlavatá, 2019

© Marenčin PT, spol. s r. o., 2019

Jelenia 6, 811 05 Bratislava, Slovakia

www.marencin.sk marencin@marencin.sk

Cover & layout © Marenčin Media, s. r. o.

780. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0494-7 (viaz.)

ISBN 978-80-569-0495-4 (ePDF)

ISBN 978-80-569-0496-1 (ePub)

1. DVOJITÝ ŽIVOT

Myslela som, že nik nepozná môjho manžela tak ako ja. Žili sme spolu v skvelom manželstve už celých pätnásť rokov. Priateľky mi závideli, že mám takého skvelého muža, ktorý sa stará o rodinu, o svoje dve deti a o mňa. Usmievala som sa a nikdy im nepovedala, že mi dosť prekáža moja samota, to, že stále nie je doma. Ale asi to v živote inak nejde. Buď vám sedí muž pri sukni a vy nemáte čo do hrnca, alebo sa správate ako múdra žena a mlčíte. Nepoviete nič, aj keď ho vyzeráte z okna, či už prichádza, pretože ste zahrnutá množstvom otázok detí, kedy už ocko konečne príde. Keď sa časom prestanú vypytovať, aj vy si prestanete klásť dotieravé otázky. Odpovede už poznáte. Pracuje. Obetuje sa, aby ste sa vy a vaše deti mali dobre. Keby bol lenivý a bez ctižiadosti, asi by ste si nemohli každý rok dovoliť dovolenku pri mori a lyžovačku v rakúskych či švajčiarskych Alpách. Išli by ste, ak vôbec, na tuzemskú, ktorá by vás znechucovala odo dňa, kedy by ste rozložili stan pri niektorej z našich riek a otravovali by vás komáre, museli by ste stále variť na ohni a starať sa o všetko a všetkých. Je pravdou, že deti mali všetko. U nás nebol problém s ničím. Pracovala som. Len na šesť hodín, pretože som nechcela byť úplne ekonomicky na mužovi závislá a on nenamietal, keď som si výplatu nechala ako vreckové. Bol veľkodušný. Zaplatil mi každú nadštandardnú vec, o ktorej som sa pred ním zmienila. Viem, že to nebolo v poriadku, keď naše deti chodili zásadne v značkových veciach, že im ostatné deti, ktoré nemali také sociálne zázemie, mohli závidieť, ale kašľala som na to. Moje deti musia mať všetko. Prečo nie, ak to ide. A že tí druhí nemajú? Ich problém, majú sa viac snažiť, odbíjala som dotieravé myšlienky a otázky niektorých známych, ktorí sa pýtali, ako to robíme, že sa nám tak darí. Neraz som počula vetu, ty sa máš, ty si nemusíš s ničím robiť ťažkú hlavu. Máte všetko. Dve

autá, haciendu, zariadenie za toľko peňazí, z koľkých by sa dali zariadiť aj štyri byty. Niečo vo mne prasklo. Povedala som si, že už to v sebe dusiť nebudem. A tak som im to vyklopila. Ako to v skutočnosti u nás beží a leží.

– Môj manžel je veľmi podnikavý. Toho neudržíte ani párom koní. Je tvorivý, stále má nejaké nápady, ako to u nich vo firme vylepšiť. Vo svojom fachu sa fakt vyzná. Má správne kontakty, ktoré si ale budoval celé roky. Bola to drina. Azda si nemyslíte, že to bolo zadarmo. Že nám peniaze padajú z nebies? To teda nie. Niekedy ho nevidím celé dni. Manžel pracuje aj počas víkendov, kedy vy sedíte s preloženými nohami pred videom a s pivovou fľaškou v ruke. Viete, že aj jemu by sa taký život občas páčil? – snažila som sa s nadvihnutými obrvami a sebaisto pôsobiť na tých, ktorí do nás občas dorážali. Aj ja som bola presvedčená, že všetko je správne tak, ako to je, kým ma jedno popoludnie čosi totálne neodrovnalo. Nejakí ľudia mi prišli oznámiť, že môj muž je niekto úplne iný, za koho sa vydáva. Bol to šok, keď ma predvolali na policajnú stanicu. Krvi by sa mi nedorezal.

– Takže vy tvrdíte, že váš manžel žije bezúhonným životom, – zapichol vyšetrovateľ hrot ceruzky do diára a ja som pokrútila hlavou.

– Neviem, o čo vám ide. Prečo ste môjho manžela zatkli. Môžete mi vysvetliť, čo urobil? Prečo ste ho krivo obvinili a z čoho?

Mladý muž v bielej pokrkvanej košeli si odopol gombík pri krku a pozrel sa na mňa tak, akoby mi chcel povedať, čo to tu na mňa hráš, ty dobre vieš, aký kvietok je tvoj manžel. Ale dobre, tak teda pristúpim na tvoju hru a ešte chvíľu ťa nechám.

– Viete, odkiaľ pochádzali všetky tie veci, ktoré váš manžel zadovážil pre vašu rodinu?

– Akože odkiaľ? Z jeho mozoľov. Môj muž totiž, vážený pán policajt... vyšetrovateľ, či čo ste to, pracuje. Od svitu do mrku, ako by povedala moja stará mama, nech jej je zem ľahká. To bude nejaký omyl, – div som sa neprevrátila dozadu, sediac na tvrdej stoličke a hompálajúc sa na jej zadných nohách.

Muž zákona obišiel stôl, zastal mi za chrptom, ale ja som sa

neotočila. Bolo mi to neprijemné. Cítila som, ako sa potím, ako strácam pôdu pod nohami, no neotočila som sa.

– Váš manžel bohatol na úkor iných. Nerozpakoval sa okrádať ľudí. Dúfam, že mi nechcete tvrdiť, že ste o ničom nevedeli.

– Ale ja vám nerozumiem. Čo to tu splietate? Môj muž nikdy nikoho neokradol! – rozčertila som sa a vyskočila zo stoličky. Prevrátila sa a spadla na zem. Muž ju zodvihol a ukázal rukou na ňu.

– Sadnite si.

Poslušne som si sadla až potom, čo som si s vyšetrovateľom vymenila nenávistný pohľad.

– Naletelo mu toľko ľudí, čo by sa ani do tejto miestnosti nezmestilo, – povedal a uprel na mňa skúmavý pohľad.

– Ako im naletel...? – zakoktala som.

– Nie on im, ale oni jemu. Prislúbil aspoň tridsiatim, že im zabezpečí kúpu bytu. Vybral od nich zálohu. Mastnú zálohu a potom sa po ňom zlahla zem.

– Nezmysel! – skríkla som a v rozčúlení mi spadla na zem kabelka, ktorú som si dovtedy držala rukami na kolenách. Zohla som sa po ňu, no predbehol ma vyšetrovateľ. Podal mi ju a pokrútil hlavou.

– Bohužiaľ, nie. Váš manžel im dal aj potvrdenie. Falošné potvrdenie, falošná pečiatka, falošný sprostredkovateľ...

– Chcete povedať, že bol aj falošným manželom?

– Do toho nás nič nie je, – muž pokrčil ramenami, – ale ak to chcete vedieť, zaistili sme ho u jeho milenky. Aj tej dal postaviť dom a... asi vás to prekvapí, ale vyplatil jej výživné na syna na niekoľko rokov dopredu.

Vytreštila som oči. Tak toto naozaj musí byť nejaký omyl.

– Môj muž mi je verný! To je nehorázna blbosť! Všetko je to celé nezmysel! – cítila som, akoby som sa začala rozpadávať. Ochablo mi celé telo.

– Verný... asi nie, inak by nemal trojročného syna. Sám nám to povedal... Je mi ľúto, ale asi ste svojho muža dobre nepoznali.

Stále som tomu neverila. Keď ma na políciu znovu povolali, bola som na liekoch. Nervovo som sa zrútila. Nebola som schopná výsluchu. Manžela odsúdili na osem rokov

nepodmienečne a my sme sa s deťmi vysťahovali z nášho domu. Prišli sme o všetko. O dom, o autá, o vkladné knižky, na ktorých mal môj muž toľko peňazí, o akých som ani nesnívala. Nikdy som ho nenavštívila vo väzení. Vypisoval mi listy, že som tomu celému ja na vine. Robil celé roky iba kvôli mne, lebo som vždy mala prehnane veľké nároky. Obetoval sa a teraz sedí aj za mňa. Keď som mu neodpovedala, ale za ním zašiel rozvodový právnik, odkázal mi, že keď sa dostane von z basy, všetko si odseriem. Nebrala som jeho vyhrážky vážne. Zašla som za tou, s ktorou mal syna, aby som sa jej spýtala, ako to všetko bolo. Stretla som ženu, ktorá mala vyplakané oči a doráňanú dušu. O ničom nevedela. Ani o nás. Manžel jej tvrdil, že je bezdetný vdovec, že dedil po starom otcovi, že stále býva so svojou na smrť chorou matkou, a tá keď sa pominie, zariadia si život spolu. K údajne chorej matke ju preto nezobral, lebo sa hanbil za to, že to nemá v hlave všetko v poriadku a každá novina ju dokáže tak rozhádzať, že lekári s ňou majú potom čo robiť. A pritom v skutočnosti sa moja svokra tešila dobrému zdraviu a na dôchodku nerobila nič iné, len si užívala s o desať rokov mladším milencom. Mala vtedy čosi cez šesťdesiat a ja som si pomyslela, že to robí dobre, ak sa neuzatvára pred svetom a na starobu nechce zostať sama.

Ako sa to všetko skončilo? S partnerkou môjho muža sa stretávame pravidelne. Naše deti sú vlastne nevlastní súrodenci a my dve nechceme nič iné, len aby si jej syn a naše deti rozumeli. Zdá sa vám to celé paradoxné? A čo na tom všetkom, na celom mojom živote, za ktorý beriem na seba podiel viny, nie je paradoxné? Azda len to, že môjho bývalého manžela majú prepustiť na slobodu po odpykaní dvoch tretín trestu. Za dobré správanie.

2. KLÁRKA

V rodine sa o tom dosť hovorilo. Moja matka je tetou Klárky, a tak sa voči nej aj správala. Svojej ovdovelej sestre pomáhala s výchovou netere. Na všetko stačila. Aj na mňa, lebo pri všetkej skromnosti povedané, nikdy som jej nerobil vážnejšie problémy, iba ak v období dospievania, ale to asi každé dieťa. Len každé inak. A inak to bolo aj s Klárkou, ktorá bola od malička iná. Nebolo to na nej vôbec vidieť. Bolo to krásne dieťa s modrými očkami, vlniacimi sa vláskami a drobulinkou postavou. Avšak neustále musela čosi robiť s prstami. Ak v nich nič nemala, hrala sa s nimi. Neobsedela na jednom mieste, vystrašene hľadela do okna, akoby čakala, že si ktosi po ňu príde, bála sa ísť u cudzích na záchod, lebo si predstavovala, že sa zo záchodovej misy vystrčia chápadlá nejakého čudného tvora a stiahnu ju dovnútra, ruky si nikdy neutrela do cudzieho uteráka, pretože sa bála, že jej na ne naskáču bacyly, ona ochorie a umrie. Mojej tety a svojej mamy, ale aj mojej mamy, sa neustále vypytovala, ako to vyzerá, keď je človek na druhom svete, či je tam dosť hračiek, či si nájde kamarátku, či ju tam nemôže postihnúť nejaká choroba. Bolo to nesmierne vyčerpávajúce. Lekári jej, keď bola staršia, diagnostikovali depresie a obsesívno-kompulzívne správanie. Nerozumel som tomu. Bol som malý a myslel som si, že ju aj tak raz strčia do blázinca, pretože by mohla niečo vyparatiť. Keď sme s Klárkou dospievali, jej nezdravé správanie sa ešte znásobilo. Bála sa byť potme, nikomu neotvárala, nedvíhala telefón, nepracovala na počítači, pretože na klávesnici sa vraj zdržujú tie najväčšie a najnebezpečnejšie parazity, ktoré ju môžu nakaziť. Kľučky v byte stláčala tak, že sa ich dotýkala lakťami, ruky si jednodaj umývala a pred každou izbou mala pripravené ďalšie a ďalšie papuče. Kúpovali sme ich na kilá. Na záchod v škole nikdy nechodila. Spomínam si, že si raz urobila hanbu, pretože to

už jej mechúr nezvládol a od nôh dolu sa jej ťahal cez hrubé pančuchy mokrý pás. Deti sa z nej smiali, ale mne to rozhodne smiešne nebolo. Moja teta, ktorú som mal vždy nadovšetko rád, sa veľmi sužovala a bála sa o jej budúcnosť. Chcela byť pri nej čo najdlhšie, aj keď už vedela, že je ťažko chorá, že ju rakovina každým dňom požiera. Klárka sa bála, že to od mamy dostane. Márne sme jej s mojou mamou vysvetľovali, že táto najhnusnejšia choroba, ktorá si z človeka urobí, čo chce, nie je prenosná. Klárka si nedala povedať a mamu ignorovala. Nedotýkala sa jej, nepodala jej pohár vody, nestarala sa o ňu. Vtedy moja mama zakročila a obe sme si nasťahovali do nášho bytu. Moja sesternica sa šla pominiť od strachu, hoci nebola v cudzom prostredí. Tu to jednoducho poznala, no ona nerobila nič iné, len utekala od nás. Trvalo to dovtedy, kým Klárkina mama nevydýchla naposledy. Klárka mala šesťnásť a my s mamou sme sa presťahovali do ich bytu, aby sme jej vyhovelí, aby bola vo svojom. Byt sme zatiaľ prenajímali, pretože som asi zabudol povedať, že ja som vyrastal od prvého okamihu, ako som prišiel na svet, bez otca. Ten bol ženatý, a hoci mame sľuboval, že sa rozvedie a zoberie si ju, slovo nedodrжал. Nikdy som ho nestretol. Poznali sme sa len cez šeky, ktoré na mňa vyplácal.

– Vy ma chcete z nášho bytu vystrnadiť. To vám nestačí, že máte svoj, dvojizbový? – obvinila nás Klárka o dva roky po tom, čo sme bývali v ich byte. Z peňazí, ktoré sme dostávali za prenájom nášho bytu, sme si síce polepšili, ale mama odkladala tie peniaze na dve kôpky. Lepšie povedané, na dve vkladné knižky. Jedna znela na Klárkino meno, druhá na moje. Moja mama bola vždy spravodlivá a nikdy by Klárku o nič neobrala. Mala s ňou dosť patálií, ktoré akoby postupom času mizli. Ktovie kam, ale odparovali sa a ja som si spolu s mamou myslel, že už bude len lepšie.

– Dobre teda, ak sa chceš osamostatniť, ak si chceš do bytu priviesť svojho milého, nedbám. Odídeme, ale predtým nám ho musíš predstaviť, – nástojila mama na svojom. Klárka neochotne priviedla domov Štefana, ktorý sa nám zdal byť sympatický. S mojou sesternicou mal božiu trpezlivosť. A tak sme sa vrátili domov, do svojho dvojizbového bytu, a mama dala Klárke aj vkladnú knižku, kde jej čo to nasporila, aby si

mohla dovoliť čosi aj viac. Mysleli sme si, že pôjde so Štefanom na nejakú zaujímavú dovolenku, ale neuplynul mesiac, možno dva, tí dvaja sa rozišli. Klárka však bola nešťastná len chvíľu. O pár týždňov si do bytu nasťahovala Romana. Nebola to šťastná voľba. To sme s mamou hneď pochopili, no nemohli sme zasahovať do jej rozhodnutia, niečo namietat'. Rozniesla by nás v zuboch. Ja som v tom čase už riešil sám seba. Končil som štúdium na vysokej škole a obzeral som sa po nejakom mieste, ktoré by mi umožnilo osamostatniť sa a postaviť na vlastné nohy. Keď mi po škole ponúkli miesto v Prahe, neodmietol som. Mama plakala, že idem do takej diaľky, že sa nebudeme vidieť častejšie než raz za dva mesiace, no nezdržovala ma. Dopriala mi šťastie, ktoré ma čakalo nielen šesťsto kilometrov od nášho mesta, ale aj vo vlaku, kde som stretol Dášu, moju budúcu manželku. Osud zamiešal karty a poslal nás každého žiť si po svojom. Na svoju mamu som nikdy nezabúdal. Telefonoval som jej trikrát do týždňa a keď mi povedala, že si našla priateľa, veľmi som sa tomu potešil.

– A čo Klárka? – spýtal som sa, pretože mne moja sesternica neodpovedala na správy, nedvíhala mobil.

– Hm... – mama sa na chvíľu odmlčala, akoby si chcela premyslieť odpoveď, – akosi sa mi to tam celé nepozdáva. Ten Roman mi pripadá čudný. Nič dobré mu z očí netrčí. Kričí na ňu, hádajú sa, no ona mi stále tvrdí, že je šťastná, že sa nemám miešať do jej vecí. Je dospelá. Ja viem, že to tak je, ale nik ju tak nepozná ako ja. Tie jej depresie sa znovu ohlásili a ešte sa aj nahustili. Trpím, keď ju vidím smutnú, bez nálady. Uhýba mi pohľadom a ja neviem, čo sa tam deje, čo si mám myslieť. Nabudúce, synček, keď prídeš, mohol by si tam odskočiť?

– Isteže, mama, práve som ti chcel povedať, že na víkend prídeme aj s Dášou. A zostaneme až do štvrtka. Teda vo štvrtok už pocestujeme naspäť, lebo Dáša je objednaná u lekára. Do poradne. Vieš, chceli sme ti to povedať osobne, ale asi to nevydržím a...

– Čakáte dieťa! – skríkla mama natešene, div mi v uchu nezazvonilo a ja som sa zasmial tak, že som ani odpovedať nemusel. Mama hneď vedela. Keď som prišiel, aj so svojou manželkou, domov k mame, hneď som sa vybral za Klárou.

Mame nedvíhala od včerajšieho rána telefón, nepodarilo sa to ani mne. Keď som tam prišiel, nik mi neotváral. Schytili ma pochybnosti a bol som ako na ihlách aj na druhý deň, keď sa situácia zopakovala. Nakoniec sme so susedom vylomili dvere a našli sme Klárku doma. Obesila sa. Nechala list na rozlúčku. Adresovala ho mne a mojej mame. Ani zmienka o Romanovi. Mamu to veľmi zlomilo a ja som nariekal ako malý chlapec. Čosi sa mi však v tom jej dobrovoľnom odchode zo života nepáčilo. Chcel som sa na čosi spýtať Romana, ale predbehli ma kriminalisti. Pri pitve sa totiž zistilo, že predtým, ako Klárku niekto obesil, ju zaškrtil. Po Romanovi vyhlásili celoštátne pátranie. Podarilo sa im ho zaistiť tri dni po tom, ako ju zavraždil.

– Keby som jej neodkladala peniaze na knižku, keby ten sviniar nebažil po jej peniazoch... veď tam toľko ani nebolo... ešte mohla žiť... To ja som na vine, – vyčítala si moja mama a ja som jej doposiaľ nedokázal vyhovoriť, že keby neexistovalo slovíčko keby, nič by sa nestalo. Nie je to tak, moja mama síce už prichádza na iné myšlienky po narodení vnúčika, no aj tak tvrdí, že mala Klárku viac strážiť, že to jej mame sľúbila a nemala dovoliť, aby sa jej do života vkliesnil človek, ktorý ju poslal na druhý svet. S tým vedomím určite žije podnes deň, aj keď o Klárke nehovoríme. Nemáme stále na to dosť síl, pretože bola súčasťou nášho života a už jej viac niet.

3. TAKÝ MALÝ ZLODEJČEK

Nepoznala som v našej dedine lepšieho človeka, ako bola Mária. Volali sme ju Mara, pretože Liptovská Mara sa nachádza v našom blízkom susedstve a je rozsiahla, obrovská, ako srdce Márie. Vždy každému pomáhala. Ani ju o to nemusel poprosiť. Poznala som ju za tie roky dokonale. Už ako malé dievčatká sme sa hrávali za humnom. Krmili sme zajace, pásavali kravičky a vystrájali všelijaké pestvá, ani nás na to nemusel nakriatnuť môj brat. Bol od nás mladší o dva roky, no tých huncútstiev, ktoré sme spolu my traja napáchali, z tých by sa dala napísať priučka pre takých, ktorí majú nudné detstvo. My sme ho veru nemali. Keď Mara dospela, odišla z našej dediny študovať do veľkého mesta. Môj brat bol smutný, no po pár týždňoch si našiel lásku a na Maru zabudol. Ja nie. Keď Mara doštudovala, a to mala devätnásť, prišla naspäť a môjho brata, mal vtedy sedemnášť, plieskala puberta od steny ku stene. Medzi nimi bol veľký rozdiel. Kým Víťazoslav mal nápady ako staré schody, ako vpravievala Mara, z nej už bola mladá dáma. Vrátila sa mi domov moja najlepšia priateľka. O päť rokov som jej bola za svedka. Usadila sa v neďalekom meste a navštevovali sme sa len sporadicky, pretože aj ja som vhupla do manželského chomúta a po narodení troch detí som sa mala čo obracať. Dom chátral a môj muž sa pustil do jeho opráv. Pomáhal mu aj Marin otec. Keď sme sa stretli o nejaký čas, Mara bola smutná.

– Nedarí sa mi dať Pavlovi dieťa. Je z toho nervózny a neviem, koľko to so mnou ešte vydrží, – povedala vtedy Mara plná úzkosti a ja som jej poradila, aby sa dal vyšetriť aj on. Začudovane sa na mňa pozrela a ja som pochopila, že čosi také by on neurobil. Jednoducho povedané, o dva roky bola Mara späť. Bez muža. Vrátila sa do rodičovského domu. Kým ona pomáhala rodičom, ja som sa stále krútila okolo svojich detí. Bola som na všetko sama. Môj muž si našiel inú a nechal ma

s deckami samu. Obe sme zostali samy. Ja som však nemala toľkú nádej zmeniť svoj stav ako Mara, o ktorú sa v dedine uchádzalo stále dosť chlapov. Ale ona odolávala, tvrdila, že sa už nechce viazať. Mala niekoľko známostí, ale keď malo dôjsť k sobášu, všetky odmietla. Roky plynuli a moje deti vyrástli. Sledovala som ich spolu s Marou, ktorá bola ako ich druhá mama. Pomáhala mi vo všetkom a ja som jej bola nesmierne zaviazaná.

– Nie ty, ja som tebe vďačná, že ti môžem pomáhať. Môj život by nemal zmysel, keby som sa nemala o koho starať, – povedala mi, keď sme mali krátko pred štyridsiatkou.

– Ale ty by si ešte stále mohla byť matkou.

– Ja? Vari nevieš, prečo ma môj muž opustil? Nie, nemôžem mať deti. Vina bola vo mne.

– Akáže vina? Ak to tak príroda raz zariadila, vari si môžeš pripisovať nejakú vinu?

– Asi to tak malo byť. Tvoje deti sú ako moje, – usmievala sa Mara a ja som vedela, že ona je jediná, ktorá zvláda, aspoň čiastočne, môjho najmladšieho Zola. Od útleho detstva to bolo problematické dieťa. Možno som kdesi sama urobila chybu. Po tom, ako nás muž opustil, práve on to najhoršie znášal. V škole neprospeieval, všade robil problémy, vyvolával šarvátky, hádky, bitky, a nie raz som sa hanbila, keď sa mi susedia ponosovali, že im kradol v záhrade ovocie a vylamoval kukurice.

– On z toho vyrastie. Žiadne dieťa nie je zlé. Určite je taký len preto, že nie je sebaistý, – utešovala ma Mara a ja som jej bola opäť vďačná, že ona jediná môjho syna neztratila. V tom čase, kedy sa moje dve staršie vydali do sveta, najstaršia odišla ako aupair do Anglicka, starší syn bol na internáte v Košiciach, Zolo končil základnú školu, Mara prišla o oboch rodičov. Pohreby sme im vystrojili krátko po sebe. Mara bola zronená a keďže bol doma iba môj Zolo a ona potrebovala nielen pomôcť, ale aj spoločnosť, často som ho k nej posielala. Aj ja som zašla, ale nebolo toľko času, pretože z práce som prichádzala každý druhý týždeň až v noci.

– Mal by si k nej zájsť, potrebuje opraviť čosi v dome. Aj mi hovorila, ale zabudla som. Ty si chlap, nože tete Mare pomôž, – súrila som syna, ktorý len prevrátil oči ako vždy, keď som

od neho niečo chcela. Radšej som si to doma urobila sama, než som sa mala s ním dohadovať. K Mare napokon zašiel. Nemôžem povedať, že s nadšením, ale verila som tomu, že ju mal rád. Kto by ju aj nemal.

– Máš dobrého syna, – pohladila mi raz dušu, keď sme sedeli za stolom, upíjali si zo zrnkovej kávy a ujedali zo slivkového koláča, – len treba vedieť, ako na neho ísť. Som si istá, že sú to len plané reči o tom, aký je to grázol, akú má hnusnú povahu, ako ubližuje iným. Keby ho neprovokovali, keby mu nedali príčinu druhú, nestaral by sa do nich. Ale tí provokatéri sledujú jediný cieľ. Vystresovať ho, vyštengrovať, aby sa mohli zabávať, aký je psychicky labilný. Keď si nájde súcu ženu, skrotne, uvidíš, – hovorievala mi Mara. Verila som jej. Zolo si naozaj našiel dievča. Keď ju dovliekol domov, pretože iný výraz na pripitú mladú ženu ani použiť nemôžem, povracala sa do umývadla v kuchyni.

– Viac mi ju sem nevoď, počul si? – kričala som vtedy na Zola a on, po prvýkrát v živote, ma udrel. Vlastnú matku. Mare som to nepovedala. Hanbila som sa. Nevedela o tom, že ma niekoľkokrát verbálne napadol, že ma nazval tak hrubo, že to papier neznesie, že na mňa dvakrát zaútočil tak, že ma plieskal po rukách a po chrbte, ale čo urobil po tom, ako som mu nedovolila vláčiť sa s tým dievčiskom, to bolo po prvý raz. V hlave mi znelo, že ak raz prekročí mantinel, urobí to aj inokedy. Zatláčala som varovný hlas, no prehlušil mlčanlivosť mojej duše vždy, keď sa to zopakovalo. Zolo nedokončil ani učňovskú školu. Hľadal si miesto, ale zohnal len príležitostné. A tak občas vypomáhal na stavbách, opravách rodinných domov, inokedy robil závozníka, no najčastejšie sa povaloval doma. Bola som z neho zúfalá. Rozhodla som sa, že mu nebudem viac dávať peniaze.

– Nemusíš! Ja sa bez teba zaobídem! Viem, kde si ich zoženiem! – vykrikoval môj syn a ja som tušila, že si ich pýta od Mary. Mara mu nie raz požičala. Bola to však nenávratná pôžička, ktorú som sa jej snažila vždy za syna ja splatiť. Nedalo sa to však donekonečna. Vyčítala som synovi, že je darmožráč, že je hanbou našej rodiny, že je taký malý zlodejček, ktorý kradne susedom, čo sa dá a potom to predáva.

Nie raz dostal po papuli, no on sa z toho nepoučil. V jeden podvečer, kedy prišiel domov podnapitý, sme sa tak pohádali, že som to v pravú chvíľu zastavila, lebo som vedela, že príde k fyzickému útoku. Nie som už najmladšia, päťdesiat som mala pred tromi rokmi a už ani nevládzem so synom bojovať. Keď hromziac odišiel, vydýchla som si. Zamkla som sa v izbičke, ale zbytočne. Syn neprišiel ani ráno. Keď som zašla k Mare, že sa jej vyrozprávam, hneď mi bolo čosi podivné. To ticho bolo ohlušujúce. Kričala som na ňu, keď som si poľahky otvárala dvere. Vošla som do obývačky a keď som ju videla ležať zakrvácanú na zemi bez známok života, skolabovala som. Prebrala som sa na odbíjanie hodín na veži. Neverila som vlastným očiam. Zalarmovala som políciu a keď Maru odviezli, usedavo som sa rozplakala. Nedokázala som sa zastaviť ani vtedy, keď mi vyšetrovatelia položili otázku, ako sa volám. Nebola som schopná odpovedať na jedinú vetu. Nariekala som, akoby som nikdy nemala prestať. Veď som prišla o dvoch ľudí. O dvoch milovaných ľudí, nech je to akokoľvek. O moju najlepšiu priateľku a o toho, ktorý jej siahol na život, aby ju oň pripravil. Či už preto, že mu tentoraz odmietla dať peniaze, alebo ju okradol a ona ho pri tom prichytila. Po pár mesiacoch prišlo k súdne-mu pojednávaniu, na ktorom bol môj najmladší Zolo súdený za lúpežnú vraždu. Krútila som neveriacky hlavou a na syna sa nedokázala pozrieť celý čas, čo mi dovolili byť v súdnej sieni. Do väzenia na návštevu za ním idem až po viac ako dvoch rokoch. Nevieam, ako sa budeme na seba pozerieť, no aj keď je Zolo vrah, stále je to môj syn.

4. ZBABELÝ VRAH

Od samého začiatku som hovorila, že s tým človekom je najlepšie nič nemať. Ale moja dcéra si nedala povedať ani odo mňa, ani od svojej sestry. To som netušila, že aj moja druhá dcéra bola istý čas ním posadnutá. Nevedela som, že Táňa prebrala Ivetke frajera. Len som dlhé týždne pozorovala, ako sa tie dve hádajú, ako sa nerozprávajú, ako si skáču do vlasov. Ale ani jedna z nich mi to vtedy neprezradila. Myslela som si, že ich prikvačila omeškaná puberta a keď začali ich šarvátky odoznievať, pomyslela som si, že ako dobre som urobila, keď som sa medzi dcéry nemiešala, aspoň som nebola napokon za všetko vinná ja. Vždy sme si veľmi rozumeli. Keď im otec, môj dobrý manžel, umrel na leukémiu, zomkli sme sa ešte väčšmi. Ale ja som vždy rešpektovala ich súkromie a nikdy od nich neprezvedala, nenútila ich, aby mi prezrádzali svoje tajomstvá. Keď však prišiel Igor k nám po prvý raz, premklo ma zlé tušenie. Ja teda nie som veriaci, ani si nečítam horoskopy a nikdy v živote som nenavštívila žiadnu vešticu, no zlá predtucha mnou zatriasla. Zatlačila som ju do úzadia, no vystrčila svoje pazúry vždy, keď som videla, ako sa Igor správa k Táničke. Okríkal ju, ponižoval aj predo mnou, a ona ho poslúchala ako taký somárik. To som už nevydržala a zakročila. Dovolila som si to aj pred ním. Zo dva razy.

– Nemala by si nechať na sebe orať, dcérka. Vieš, že som sa ti nikdy do ničoho nestarala, ale... nepáči sa mi, ako s tebou zaobchodí, – povedala som jej po tom, ako na ňu nakričal, že je sprostá koza, ktorá rozmýšľa škatuľou a nie hlavou. Najprv som si myslela, že zle počujem. Ale keď som podišla bližšie k dverám jej izby a on tú oplzlosť znovu zopakoval, mala som čo robiť, aby som nerozrazila dvere a nevyhodila ho. Vedela som, že by sa Tánička na mňa hnevala, nuž som si počkala, kým urazene od nás odišiel bez pozdravu. To ma mrzelo najmenej.

– Mama, ak si sa nestarala doteraz, nerob to ani odteraz. Ja ho ľúbim. A on ma miluje. Len mu praskli nervy.

– Akosi pričasto, – nezdržala som sa, no ďalšiu vetu som nevy pustila, lebo ma zastavil dcérin pohľad. Nie, nechcela som stratiť dôveru svojho dievčatka, ale ani som ju nechcela dať grobianovi, ktorý keď si teraz k nej dovoľuje toto, ktovie, čo bude neskôr. Dúfala som, že sa Táňa spamätá. Požiadala som aj Ivetku, svoju mladšiu dcéru, aby jej dohovorela, že predsa len, ako sestry si možno viac povedia. Tá mi však vyrazila dych.

– Mami, to je zbytočné. Teraz, keď Táňa s ním čaká dieťa, to asi nepôjde.

Od šoku som si sadla na stoličku. Musela som byť bledá ako stena, lebo dcéra hneď ku mne priskočila a schytila sa za ústa.

– Mami, prepáč, ja som ale sprostá. Myslela som si, že to už vieš... Táňa mi slúbila, že ti to povie... ešte včera... mi to slúbila...

Dcéru som neprehovárala, aby si dala dieťa zobrať. Aj keď, ako vravím, nie som nábožensky založená, myslím si, že každý má právo na život. A ak by sa niečo stalo, ja som ochotná pre to ešte nenarodené dieťa aj dýchať. A tak sa stalo, čo som si nikdy nepriala, že sa moja dcéra vydala za Igora. Manželstvo bolo plané. Divoké. Také to talianske. Ako na hojdačke. Dcéra bola v piatom mesiaci, keď sa mladí brali a rozvádzali sa, hneď na druhý deň. Teda nie doslova, ale pohádali sa tak, že sa hneď jeden druhému vyhrážali súdmi. Keď bola Táňa v ôsmom mesiaci, domov prišla Ivetka a už odo dverí som videla, že sa čosi stalo.

– Mami, on ju podvádza. S mojou kamarátkou. Povedala mi to.

– Ježišmária, Ivetka, čo budeme robiť? Nesmieš jej to povedať...

– Akože nie, mami? To jej mám zamlčať, že ten chrapúň...

– Teraz nie, až keď sa malé narodí. Mohlo by sa niečo stať. Prosím ťa, teraz jej nič nehovor.

Ivetka sestre nič nepovedala, no tá, ktorá spávala s Táničkiným mužom, sa sama priznala. Táňa rodila tri týždne pred termínom. Narodila sa nám krásna zdravá Andrejka, moja vnučka a Ivetkina neterka.

– Nikdy viac ho nechcem vidieť, mami. Prosím Ťa, zariad', aby za nami viac neprišiel, – naliehala Táňa krátko po pôrode a ja som jej to ani nemusela sľúbiť. Igor sa sám odsťahoval a na malú sa ani neprišiel pozrieť. Dva mesiace po narodení mojej vnučky dcéra podala o rozvod. Rozviedli ich po polroku. Tánička celý svoj život venovala dcérke, ktorú sme všetky tri nesmierne milovali. V našom byte sme boli štyri ženy a boli sme šťastné, že nám osud doprial také krásne dieťa. Len Táňa bývala občas smutná a nie raz som ju našla plakať.

– Neboj sa, dcérenka, ty si zaslúžiš iného. Ak ti ešte stále behá po rozume, to prejde. Uvidíš, ani sa nenazdáš a...

– Mami, prestaň. Kto by sa už zaujímal o ženu s dieťaťom?

– Ale s akým krásnym! Uvidíš, mylíš sa, ak si myslíš, že žiadny. Ešte si budeš vyberať...

– A motykou ich prehadzovať, – vošla do izby Ivetka a zasmiala sa. Zobrala malú na ruky a Táňa okamžite pookriala a smiala sa spolu so svojou dcérkou a sestrou. Neuplynuli tri roky a my sme chystali svadbu. Nie Ivetkinu, ako som predpokladala, ale Táničkinu. Ako som jej predpovedala, tak sa aj stalo. Neviem, kde som vtedy, keď som jej to povedala, vzala odvahu vyrieknuť to, ale stalo sa. V obchodnom dome stratila peňaženku aj s dokladmi a mobilom. Keď to zistila, krvi by sa jej nedorezal. Kým sme to začali riešiť, čo všetko bude musieť vybavovať po strate dokladov, ozval sa zvonček pri dverách a pred nimi nálezca. Mal štyridsať rokov a keď som ho zočila, znovu sa vo mne ozvala predtucha. Toto je muž pre moju dcéru. Tí dvaja sa do seba zamilovali a keď si Tiborko obľúbil aj moju vnučku, pomyslela som si, že nejaká spravodlivosť na svete predsa len existuje.

– Ešte dva týždne a po druhý raz si zmeníš priezvisko, – zasmiala som sa v jeden podvečer, kedy sme uložili vnučku do postielky a popíjali čaj pri sledovaní televízneho filmu. Táňa sa na mňa ani nepozrela, ani len neprikývla. Nikto nepozná lepšie dieťa ako jeho matka. Vedela som, že sa čosi stalo.

– Pohádali ste sa?

Táňa sa na mňa pozrela uslzenými očami.

– Bol za mnou.

– Kto? – spýtala som sa, hoci som tušila, o kom je reč.

– Povedal, že mi nikdy nedovolí vydať sa za iného. Že stále patrím jemu, aj keď sme dávno rozvedení.

– To by som sa pozrela, či by ti čosi nedovolil, zbabelec jeden. Takí ako on sa dokážu iba vyhrážať.

– Je to zbabelec, mami, to máš pravdu, ale... ja sa bojím, že hovorí pravdu.

– Nemysli na to. Máš predsa Tibora. Ten ťa ochráni.

– Len aby, – povedala dcérka a odvrátila odo mňa oči. Nikdy nezabudnem na ten jej pohľad plný utrpenia, aký som u nej vídavala, keď ešte žila so svojim mužom. To bol posledný večer, ktorý sme spolu prežili. Na druhý deň bola moja dcérka mŕtva. Igor, ten odporný sadista, si ju počkal v bráne domu a stiahol ju do pivnice, kde ju zaškrtil. Kým ja som ukladala malú Andrejku, spievala jej uspávanku a ona z postielky na mňa gúľila rozradostené očka, moja dcérka, jedno poschodie pod nami, bojovala o život. Našli ju susedia na druhý deň ráno... Viac o tom hovoriť nedokážem. Ani po rokoch. Ten zbabelý vrah je už na slobode a vyhráza sa, že nám vezme moju vnučku, ktorá má dnes pätnásť rokov. Bojím sa. Veľmi sa bojím, že nás nájde. Odišli sme bývať s mojou mladšou dcérou, jej manželom a dvoma vnukmi do iného mesta, stovky kilometrov vzdialeného od toho nášho, ale ja mám aj tak strach. Strach z toho, že aj zo mňa by sa mohol stať vrah. Ja by som totiž neváhala to zviera zabiť, keby mi chcel vziať moju vnučku, môj život, o ktorý ma už raz pripravil. Pred rokmi, kedy som takmer zošalela od žiaľu z toho, čo vykonal mojej dcérenke. Aj keď bol odsúdený, nebola to pre mňa, Ivetku a Andrejku žiadna náplasť, ktorá by zacelila ranu, veľkú ako tá najhlbšia priepať sveta.

5. SAMOVRAŽDA

Kým budem žiť, bratovi neodpustím. A neodpustím ani sám sebe. Ako som mohol byť taký zahľadený do seba? Ako je možné, že som dokázal otca vypustiť zo svojho zorného poľa? Prečo som dopustil, aby sa stala tragédia, ktorej som mohol zabrániť, keby som nemyslel len na seba, na svoje problémy, na svoje radosti, pri prežívaní ktorých som sa vznášal na krídlach a kašlal som na to, či sa iní trápia. Vedel som predsa, že otec po smrti našej mamy vytvoril okolo seba nepriestrelný múr a mne ani nezišlo na um prebúrať ho, preskočiť, či inak sa dostať k otcovi. Odsťahoval som sa z mesta vo chvíli, keď som sa rozviedol so svojou prvou ženou. Nechal som ju a svojich dvoch synov a nepýtal som sa, či im budem chýbať. Hlavu som mal plnú Evy a nápadov, ktoré som sťa spisovateľ chrlil ako na bežiacom páse. Mal som možnosť realizovať sa v jednom časopise a ja som sa šance chopil, vediac, že takáto možnosť sa v živote nemusí viac zopakovať.

– Necháš mi fotra na krku? Ty si ideš vždy len za svojím,
– vyčítal mi brat, ktorý sa nikdy neusadil. Čo ten mohol chápať, nemal žiadne školy. No a vari som ja za to mohol, že mu nebolo dané do vienka vzdelávať sa? Ja som bol pýchou otca i matky, aj som si to patrične užíval, kým Peter, môj starší brat, sa neustále ponevierať životom. Najprv brázdil moria, potom vymenil prácu na lodi za prácu barmana, a keď ho zunoval nočný život, prijal pokojné zamestnanie kuriča.

– Chod' do frasa, a čo mám podľa teba akože robiť? – urazene som na neho vyskočil.

– Robiť, – odvrkol mi brat a ja som aj cez telefón tušil, ako sa mu do tváre nahrnula krv, keď sme sa dostali na tenký ľad. Vždy tomu tak bolo, keď som mu dal, podľa neho, pocítiť, kto z nás je ten múdrejší.

– Ale veď ja pracujem celý život. Nemôžem za to, že ty žiješ